

ALBA-IULIA

Organ al proclamării unității naționale.

Bine a-ți venit, ⁷

in sfanta cetate de slavă și durere a neamului nostru.

S'a trezit iarăș glasul amuțit de veacuri și, la chemarea lui fermecătoare, au început să răspundă sufletul neamului.

Ne-am deșteptat!!

Din umbra durerilor ferecate se înalță azi chiotul de bucurie al *Dreptății* așteptate de o mie de ani.

„Cuprinde sufletele, dă codrilor graiu
„Și mișcă văzduhul în zare
„Răsună de larmă și luncă și plaiu
„Tresare sub glie Voevodul Mihaiu
„Se scoală și Ștefan cel Mare!“

E biruința!... biruința ce-a sosit, ce 'n sfanta Cetate ni-e dat să o cantăm. Și aici voim ca să frangem umiliința unui neam ingenuncheat de o trufie obraznică, și să rupem lanțurile, în care gemeau jertfele fără de număr. Astfel pretinde dreptatea! Ne-o cere cenușa lui Horea.

Voința națională, care cu atata putere svacnește astăzi in toate păturile societății romanesti, in cele de sus ca și in cele de jos — ba poate in cele de jos mai mult ca in cele de sus — e chemată să arete, că ceeace Mihaiu Viteazul a infăptuit numai pe o clipă, noi avem să infăptuim pe o veșnicie.

Cand un neam intreg gandește un singur gand și inimile a milioane de oameni palpita de o singură simțire — oare este putere omenească, care să-i poată sta impotrivă?

Chiar de-ar fi o astfel de putere vrăjmașă — inaintea voinței suverane a milioanele de suflete înfrățite intr'un cuget și o simțire trebuie să se inchine.

Mandă Cetate! Spre Tine se indreaptă acum sufletul neamului nostru intreg, manat de conștiința, că zidurile tale istorice au fost sorțite de Dumnezeu și acim ca și altădată, ca din ele să răsună glasul biruitor al dorințelor romanesti. Deschide mormintele eroilor să vină intre noi, ca impreună să impletim melodia cantecului de eliberare:

„Zădarnic cercau-au dușmanii la noi
S'oprească destinele sorții.
De-acuma 'mpreună cu noi
Trăi-vor de-apururi și morții“...

Adunarea Națională. ⁷

Cu adâncă și sărbătorească emoțiune salutăm întâia Adunare Națională a tuturor Românilor din fostul Regat al Ungariei. Zi mare, și sfântă, și cutremurătoare, menită de mai înainte ca să fie trecută printre marile date, înscrise cu roșu în calendarul nostru istoric, este ziua de astăzi. Pentru întâia dată se adună reprezentanții adevărați ai unui popor chinuit și sugrumat, ca după mai mult de patru ani de dureri și jertfe cumplite, să rostească cuvântul voinței lor libere.

[Toate suferințele de veacuri, toate gândurile și svăcnirile spre lumină, orice sfortare și jertfă a noastră, de o mie de ani incoace a năzuit spre această zi de dreptate și de desrobire. Astăzi ea a sosit.

Ni-se pare că o minune s'a săvârșit, că insuș Cerul s'a despiciat și că de sus din înălțime glasul unui Dumnezeu s'a rostit ca o trâmbită in-fricoșată a Dreptății veșnice și nestrămutate. La sunetele ei, ca la un cuvânt magic, zidurile Ierusalimului s'au surpat, nedreptatea s'a prăbușit și deasupra trufiei umilte se ridică neamurile obijduite, cerându-și dreptul la viață. Sufletul încătușat al poporului nostru se înalță și el, înăbușit și insângerat, dar nemuritor și veșnic, din mormântul, de pe care a căzut lepedele asupririi naționale.

Sabia aliaților și cuvântul desrobitor al lui Wilson, ne-au redat și nouă dreptul cel mai elementar al ori cărei ființe vii, dreptul de a dispune de soarta noastră.

De-acumă slobozi suntem să ne spunem cuvântul și să ne alegem calea. Această cale nu poate să fie de cât aceea a unirii noastre cu toți românii intr'un singur mare Stat național unitar românesc.

[Ca o pornire elementară și nebiruită se ridică asăzi din adâncul instinctului nostru național, voința nestrămutată de a ne alipi de Statul român.] Cu puterea irezistibilă a unei legi naționale. Regatul liber românesc

atrage prin forța gravitațiunii pe toți românii de pretutindeni. Nimic nu va putea să impiedece ca această poruncă a firii să se indeplinească. Problema românească nu cunoaște de cât două deslegări finale, opuse una alteia: **unirea ori moartea românismului.**

Voi delegați ai tuturor cercurilor și tuturor organizațiilor naționale romanesti sunteți slăviți purtători de cuvânt, cari vor da deslegarea așteptată de un norod insetat de bine și dreptate. Poporul românesc din Transilvania și Țara ungurească vrea să trăiască, deci el vrea să se unească cu frații săi din România. Visul atâtor generații, „utopia“ atâtor vizionari și poeți este pe cale de a se împlini. România mare este unica formă de existență firească și necesară a neamului românesc. Ea insemnează unirea tuturor puterilor, înmănuncherea și secundarea nesfârșită a tuturor energiilor creatoare de progres și civilizațiune ale unui neam bogat in daruri mari și nobile.]

Până astăzi neamul românesc a trăit abea începutul, faza prealabilă de formațiune și dospire a vieții sale naționale. Tot ce am străbătut până acuma nu a fost de cât o pregătire lungă și dureroasă, o frământare instructivă spre lumină și libertate. Cu ziua de azi abea incepe istoria poporului românesc.

Astăzi incepem să trăim, astăzi ne naștem și zorii vieții ne incântă și ne imbată. Incepem abea să urcăm și toate harurile de frumuseță nesfârșită și bogată ale vieții, ale culmilor ne chiamă.

Vă salutăm pe voi, cuvântători ai voinței neamului, descălecători de Țară nouă, mare și unită, intemeietori de viață liberă și tinără. Gândul neamului intreg se indreaptă azi spre voi, inimile tuturor bat cu voi și in ceasul hotărârii mari și veșnice. Duhul lui Horea și Cloșca, al lui Iancu, Axente și Bărnuțiu vor pluti de-asupra noastră, iar glasul de clopot din toate satele

Transilvaniei va infiora o clipă până și oasele celor morți pentru libertatea și unitatea națională.]

In această mare clipă, când trecutul se va uni cu prezentul, când sufletul unui neam se contopește într'o uriașă rugăciune solidară, pornim înainte pe calea mare a unității și vieții naționale.

Gh. Popp.

Pregatiri pentru marea adunare.

Alba-Iulia e in fierbere de săptămâni. Consiliului Național local i-a venit marea datorie națională, foarte grea totodată, să pregătească orașul și cetatea pentru primirea zecilor de mii, cari au să-și spună cuvântul hotărâtor al zilei de mane: punerea pietrii unghiulare la temelia viitorului nostru.

Se anunță zilnic oaspeți de aproape și de departe, nu persoane singuratiche, ci grupuri de sute și mii, cari cer cu stăruință cvartire. Grea problemă.

Toate casarmele și instituturile publice au fost luate in combinație pe lângă locuințele particularilor și totuși nu se mai ajunge!

Toți intelectualii locali, in frunte cu prezidentul *Ion Teculescu* și vice-prezidentul *Vasile Urzică*, dd. *Ion Pop*, avocat, *Dr. Vasile Fodor*, *Virgil Ylad*, Ingin. *Aurel Stoica*, *Dr. Zakarie Muntean* și alții au fost veșnic in slujba cauzei, făcând eforturi uriașe.

De altă parte bravii noștri militari au organizat partea lor de muncă, formând legiunea și aranjând chestiunile militare. Aici și-au avut partea leului dd. Căpitani *Florian Medrea*, *Niță Negruțiu* și Locot. *Ovidiu Gritta*, ajutați de alți buni și bravi camarazi. Amintim la loc de onoare pe d. Căp. *Bogdan*, exmisul comandai supreme din Arad.

Locul adunării s'a fixat in vechea «Casină militară», iar pentru popor Campul lui Horea de lângă cetate. Aici sunt ridicate tribune.

Incă de Joi, membrii comitetului de primire și de incvartirare au așteptat fiecare tren primind oaspeții și conducandu-i in trăsuri puse la dispoziție de orașeni. Si din această zi s'a pornit marele pelerinaj, cum nu vor mai fi văzut niciodată bătranele ziduri ale cetății.

Legionarul Sandu.

Alba-Iulia.

vechiu oraș, de care ne leagă cele mai sguđuitoare amintiri din trecutul neamului nostru.) Capitală a marelui principat ardelean, orașul acesta a fost aproape un veac și jumătate și capitala vieții bisericești a Românilor ardeleni. Aici își aveau reședința vechii vlădici, cari păstoriau modestele și măruntele sate românești imprăștiat prin văile și munții nefericitului Ardeal. În orașul acesta a intrat in fruntea nebiruitei sale armate marele voevod cu numele de Arhangelul Mihail Viteazul, care a făcut să dispară pe un moment fatalele granițe nefirești, cari despărțiau neamul nostru.) Aici in cetatea de astăzi a intemeiat vestita mănăstire a Belgradului, ca loc de reședință pentru vlădicii români ai Ardealului.

În orașul acesta s'au tipărit in decursul

Proclamațiile Regelui României.

M. S. Regele a dat următoarele proclamații către popor și către armată.

Români!

Când la 14 August 1916. v'am chemat la luptă pentru dezrobirea fraților voștri, am avut credințe nestrămutată că dreptatea cauzei noastre va birui și că izbânda va fi de partea puternicilor aliați de cari ne legam soarta.

Deși neinvinse și insuflăte de cel mai bărbătesc avânt, armatele noastre, incunjurate de vrășmaș din toate părțile prin prăbușirea Rusiei, au fost silite, iarna trecută, să intrerupă lupta pe care aliații noștri au urmat-o cu atâta hotărâre și cu atâta glorie.

Azi fiindu-ne iarăși cu puțință să unim oștirile noastre cu cele ale aliaților suntem datori să reintrăm in luptă alături de ei pentru ca tot împreună cu ei să mergem la biruința definitivă care ne va aduce roadele intregi ale jertfelor și ale vitejiei noastre.

Români!

Suferințele neamului romanesc atat de greu incercat in cursul veacurilor sunt pe sfârșite. In clipa in care aliații trec Dunărea și ne putem regăsi lângă ei ca să izgonim pe inamicul care de doi ani incalcă și jefuește pământul strămoșesc, Sunt incredințat că veți răspunde chemării Mele cu aceeași dragoste de țară și că Romania va vedea implinindu-se visul de veacuri al Neamului Nostru: Unirea tuturor Romanilor.

Liberi și uniți, o viață sănătoasă și puternică se asigură intregului popor roman.

Copiii copiii nostri vor binecuvanta străduințele voastre și vor slăvi pe cei ce s'au jertfit pentru idealul neamului.

Cu Dumnezeu inainte.

Ostași.

Ora mult asteptată de de toată suflarea Romanească și in deosebi de voi, vitejii Mei ostași, a sunat in sfârșit după lungă și dureroasă așteptare. Trecerea trupelor aliate peste Dunăre, ne impune ca o sfântă și patriotică datorie să luăm iarăși arma in mană ca să izgonim împreună cu ele pe vrășmașul cotropitor din Țară și să aducem liniște populației asuprite.

Regele Vostru va chemă din nou la luptă ca să infaptuiți Visul Nostru de atatea veacuri: *Unirea tuturor Românilor, pentru care in anii 1916—1917 ați luptat cu atâta vitejie.*

Sufletele acelor căzuți pe campul de onoare vă binecuvantează pentru această ultimă efortare; privirile credincioșilor nostri aliați sunt indreptate cu dragoste și incredere spre Țara noastră și fiii ei, camarazii voștri de armă din biruitoarele armate Franceze și Engleze care vin in ajutorul nostru, cunosc vitejia voastră de la Oituz, Mărășești; arătați-le că timpul de așteptare n'a putut să slăbească brațul ostașului Roman. *Frații noștri din Bucovina și Ardeal vă chiamă pentru aceasta ultimă luptă ca prin avântul vostru să le aduceți eliberarea din jugul străin.*

Biruința e a noastră și viitorul va asigura intregului neam Romanesc viață pașnică și fericită.

Inainte deci cu vitejia strămoșească.

Dumnezeu este cu noi.

Ferdinand.

veacului al XVII-lea o serie întreagă de cărți românești, vestind tuturor in graiul neamului înțelepciunea, semn al credinței noastre creștinești. Și tot aici au fost batjocuriți, bătuți și schinguiți vlădicii români Ilie Iorest și Sava Brancovici, pentru statornicia lor in credința strămoșească.

Intre zidurile acestui oraș s'a ținut marea adunare din toamna anului 1700, in care preoțimea românească nădăduind dezrobirea de sub jugul barbariei ungurești s'a unit cu biserica Romei celei vechi.

Iar mai târziu când asupririle păgânești ale domnilor unguri amenințau să stingă și vieța din noi, și când întreg amarul suferințelor de veacuri a isbucnit din noi ca o vijelie cutropitoare, tot orașul acesta a avut trista soarte să vadă trupul sfâșiat in bucăți a lui Horea și Cloșca.) Si tot intre zidurile acestui oraș a închis ochii pe vecie vestitul vlădică blăjan George Maior, pe care l'a

alungat de pe tronul vlădicesc stăpânirea ungurească din simplul motiv, că a luptat pentru drepturile credincioșilor săi români. Și, in sfârșit, aici a fost închis și chinuit câțva timp și Regele Munților, viteazul și bunul Avram Iancu, ca răsplată pentru ajutorul dat in vremuri de grea cumpănă Curții împărătești din Viena.

Dar roata vremii s'a schimbat. In orașul, de care ne leagă atâtea amintiri dure-roase se săvârșește acum cel mai mare act din istoria poporului nostru. Pe locul unde au curs atâtea lacrimi și atâtea sânge românesc prăsnuim acum marele prasnac al invierii neamului. Lăudat să fie Dumnezeu, care nu ne-a lăsat să pierim de mâinile vrășmașilor noștri și din a cărui milă dumnezească avem acest mare și sfânt prasnac.

Dr. Zenovie Păclisanu.

Sosirea

Comitetului central

— Vin Arădani. —

Comitetul central a sosit Vineri seara, la orele 5. La gară aștepta vestita companie de onoare a Locotenentului *Gritta*, într-o ținută demnă și mândră, apoi Comanda Legiunii naționale române de Alba-Iulia în frunte cu dd. Căpitan *Medrea*, Locot. Marcian *Călușiu*, stegar I. *Teulescu*, Exmisul comandamentului central din Arad. d. Căpitan *Bogdan*.

Toți oficerii prezenți poartă admirabile eșarpe naționale de mătasă.

Consiliul Național Român local reprezentat prin dd. *Vasile Urzică*, protopop, vicepresedintele consiliului, medicul Dr. Alex. *Fodor*, Dr. Zaharie *Muntean*, martirul dela Cluj. Dr. I. *Marciaș*, Virgil *Vlad*, Florian *Rusan*, Aurel *Stoica* și membrii ai comitetului de încvartirare.

Trenul intră în gară la ore 5 și 10 minute. Compania locotenentului *Gritta* face onor la dreapta, goarna sună biruitor, pe fruntarul gării falfăie stindardele roșu-galben-albastru . . .

Din trenul foarte lung coboară mai întâi bănațeni cu flamuri, *Ienopolea* și *Boroșineul*, cu frumoși săteni în haine albe.

Sa aud acordurile marțiale ale imnului nostru național „Deșteaptă-te Române” și de cătră compartimentele dela finea trenului apar *Teologii din Arad* cu flamura lor, cu culorile aranjate după modelul României, orizontal.

În sfârșit apare Comitetul. În frunte Prezidentul Dr. Ștef. C. *Pop*. P. Sf. Lor episcopii Ignatie *Pap* și Dr. Miron *Cristea*, apoi: dd. Dr. *Vasile Goldis*, Dr. Aur. *Lazar*, Dr. *Vasile Dămian* și ați fruntași al căror nume imi scapă.

Consiliul local salută Comitetul central prin glasul protopopului *Urzică*.

— „A-ți venit pe pământul sfințit de țărâna martirilor *Horia*, *Cloșca* și *Crișan*, ca să aduceți desrobirea neamului nostru care a gemut atâtea veacuri de grele suferințe — spune între altele oratorul.

Răspunde d. Dr. Ștef. Pop.

— *Din pat ne-am sculat unii și bolnavi am venit pe acestea locuri de bogate amintiri naționale.*

Aici a fost Golgota, aici trebuie să vină și mântuirea. Cu drag am venit la marea adunare națională; cea mai mare și mai frumoasă sărbătoare națională, pe care au avut-o Români dela descălecatul lui Traian incoace primire și doresc să ne apro-

priem de locul adunării cu smerenie și cu demnitate.

După alocuțiunea însuflețută a Președintelui Consiliului Aradan urmează prezintările: Protopopul *Urzică* prezintă pe membrii Consiliului local și pe oficerii Legiunii.

Compania stă ca un zid viu, dreaptă și mândră în fața peronului. Comandantul *Gritta* face salutul ca un minunat militar ce este și prezintă Comitetului central raportul.

Apoi lumea trece pe la biroul comitetului de încvartirare și se deplasează prin oraș și cetate, la locuințe.

Legionarul Sandu.

Sosirea episcopilor uniți.

Cu personalul de cătră Teiuș au sosit dela Blaj Preasfinții Dr. Demetriu Rađu, Dr. Traian Frențiu, Dr. Iuliu Hossu și vicarul capitular Dr. Vasile Suciș, cu suitele. Preasfințiiile lor au fost întâmpinați la gară de Păr. protopop Urzică și de popor mult, aclamați fiind de mulțimea imenză.

Cu acelaș tren a sosit și corul mixt din Blaj, care a parcurs străzile cântând marșuri naționale.

Sosirea Sibienilor.

Sâmbătă în 17/30 Noemvrie la orele 3 d. a. au sosit la Alba-Iulia delegații următori, aleși în cercurile I. și II. din Sibiu: Dr. Ilie Beu, Dr. Lucian Borcia, Dumitru Comșa, Dr. Silviu Dragomir, Teodor Doboiu, Nicolae Ivan, Victor Tordășianu, Dr. Ioan Fruma, Romul Buța, și Nic. Simțion.

Pe lângă delegați au mai sosit și următorii: din partea legiunii române din Sibiu: maiorul Valeriu Liuba, locotenentul David Simțion și voluntarul Dr. Zaharie Crișan, apoi medicul de regiment Dr. Tr. Petrașcu, preoții legiunii: Dr. Aurel Crăciunescu și N. Gherghel. A sosit și corul legiunii sub conducerea prof. T. Popovici.

Din partea Consistorului arhidiecezan s'a prezentat ca delegat asesorul consistorial Lazar Triteanu.

Pe lângă aceștia mai remarcăm pe următorii intelectuali din Sibiu: Dr. Eusebiu Roșca arhimandrit, Dr. Pavel Roșca, Dr. Ioan Broșu, Dr. Vasile Bologa, protopresbiterul Dr. Ioan Stroia, diaconii Dr. O. Costea și Dr. Gh. Comșa, locot. R. Perian, prof. Preda, Dr. Aug. Bardossy, vice-colon. Dr. Iuliu Bardossy, Ascaniu Crișan prof. artistul Ionel Crișan, Ioan Pleșa, Ioan Lăpedatu, dir. de bancă, Dr. Nic. Regman, apoi Const. Popp și Petru Manole ca delegați ai „Solidarității”.

Deosebit de impunător au intrat în oraș și cei patruzeci legionari sub conducerea căpitanului Vasile Barbu, Dintre dame am remarcat pe d-nele Tordășianu și Dr. Eleonora de Lemenyi măr. Dr. Rozvan, d-șoara Zoe Stroia etc. etc.

Sosirea Clujenilor.

Dela Cluj au sosit mai mulți fruntași încă Joi. Între cei dintâi a fost protopopul Elie Dăianu, care a sosit încă Vineri, 29 Nov. la ameză, cu trăsura de cătră Teiuș. Tot atunci a sosit Dr. O. Utalea, reprezentantul gardei naționale din Cluj. Dr. E. Hăteganu, presidentul consiliului național din Cluj a sosit cu automobilul, trecând mai întâi pe la Blaj. Sâmbătă seara sosesce ceilalți domni reprezentanți ai Clujului: Dr. Amos Frâncu, fostul president al consiliului, care să retrăsese de 2 săptămâni la un sat, în familie, spre a se recrea. Mai vin cu trenul special dela Cluj: Dr. Aug. Pordea, Dr. Nic. Cristea, și alții. Din partea gardei naționale mai vin: colonelul Hidu, comandantul gardei și mai mulți oficeri. Apoi câțiva meseriași și un țeran din Mănăsturul Clujului: Pavel Albu.

Pe dealul furcilor

— la Alba-Iulia —

Venim pe dealul ce-a fost oarecând
loc de spânzurătoare
noi ne-adunăm azi, frați Români;
la mândră sărbătoare.

Venim să ne nchinăm cu drag
ideii libertății,
câci resărit-a în sfârșit
și soarele dreptății.

Mai mult nu ne va oprina
dușmanul nost' barbar
ce ne-a robit fără de milă
în jugul secular!

De-acuma noi ne vom croi
a noastră soarte 'n lume
și noi ne vom întemeia
un tot mai falnic nume.

Căci pân' acum ne-am istovit
puterile 'n lupte
în svârcoliri, în frământări,
în suferințe crunte.

Noi n'am avut alte virtuți
decât sfânta răbdare,
de-acum prin fapte să creiăm
neamului nume mare.

Să ne iubim unii pe alți,
ca toți de-un gând să fim
și gândul bine chibzuit
să-l și înfăptuim.

Aceasta-i fapta ce-o pretinde
azi timpul dela noi
dacă vom să facem față
nespuselor nevoi.

Căci mai de mult în van pășit-a
un Iancu cu-ai lui Moși,
Horia, Mihaiu, Lungul și alții,
dar vai! aceștia toți —

Nu au putut vă mântuiescă
biata Românie,
deși 'ncercară, cum vedem,
din neagra ei vechime.

N'au izbutit, căci au fost singuri
în nișina lor,
nu le-a sărit ca azi întreagă
lumea în ajutor.

Deci când pătrunși de fericire
ne-om înfrăți 'ntr'o horă,
să nu uităm de naintași
în acea dulce oră.

Pe dealul ce-a fost oarecând
loc de spânzurătoare
să 'nfăptuim pe veci de veci
o mândră sărbătoare!

Să 'ncununăm cu nemurire
eroii libertății,
câci resăritu-ne-a în fine
și soarele dreptății!

O țară fericită.

Într-o clipă de fericită inspirație a destinat Stăpânul lumii cetatea muntoasă a Transilvaniei împreună cu șesurile mănoase ce se întind în jurul ei până la Nistru, Tisa, Dunăre și largul mării, de leagăn unui singur neam stăpânitor, Românilor

România-mare! Aproape toate comorile, ce le poate oferi pământul, le ascunzi în pânțele tău, le cuprinzi în vegetația ta, în apele râurilor, în lumea animalelor! Munții tăi aur poartă..., din belșug cărbune și fier, temelii și condiția de viață a unei industrii înfloritoare. Gasul metan, ce se ascunde în taințele pământului în Câmpia Ardealului este poate izvorul unei bunăstări și bogății nevisate. Apele minerale îți poartă numele prin lumea întreagă. Sarea și-o caută cu toții.

Flori frumoase, câmpii bogate, podgorii vestite, păduri bătrâne, unde mai găsești ca în țara întinsă a Românilor?

Apele-ți sunt pline de pești și pădurile de vânat, iar plaiurile de munte abea mai cuprind turmele de vite și oi.

Toate darurile și le-a revărsat natura din belșug asupra acestui raiu pământesc.

Rămâne ca toți moștenii norocoși ai acestui pământ prin înțelegere frățească și muncă înțeleaptă să facă din România mare cea mai fericită țară din lume!

Prof. Dr. Al. Borza.

Delegații blăjeni la adunarea națională:

1. Mitropolia e reprezentată prin Dr. Vasile Suci, vicar capitular. 2. Capitul metropolitan: Dr. A. Chețianu, canonic. 3. Consistorul arhidiecezan: Iuliu Brut Micu, protonotar consistorial. 4. Colegiul profesorilor de la facultatea teologică: Dr. Ioan Sâmpăleanu, prof. 5. Colegiul prof. dela Liceu: Ioan Fodor, prof. 7. Colegiul prof. dela Școala civilă de fete: Alexandru Lupescu, prof. 8. Reuniunea de misiuni a preoților arhidiecezan: Dr. V. Macaveiu, prof. și Dr. Z. Păclisanu, prof. 9. Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din arhidieceză: Dr. Ioan Coltor, prof. și Iuliu Maior, prof. 10. Reuniunea femeilor gr.-cat.: Dna Elena Pop n. Maniu și Dș. Elisa Bodocan, directoră. 11. Reuniunea de inmormântare: Aurel C. Domșa și Nicodim Mârza. 12. Reuniunea meseriașilor: Gavril Precup, prez. și Emil Oltean. 13. Casina română: Aug. Caliani, prof. și Dr. Alex. Borza, prof. 14. Delegații cercului Aiud: Dr. Alex. Nicolescu, canonic, Ștefan Dragoș, primar, George Bărbat iun. econom, Dr. Aurel Sava pretore, Teiuș. Candin Sociu preot, Măgina. 15. Dl. Alex. Ciura, reprezintă cercul Ibașfalău.

Din temniță și exil...

Sosit în Alba-Iulia, cetatea trecutului și a viitorului nostru, din cea dintâi clipă, m'au întimpinat mulți prietini și cunoscuți, pe cari nu-i mai văzusem de mult... De cel puțin doi ani, de când s'a început, temnița, și până ni-s'a sfârșit sorocul internării de pe la Șopron... Dar nici unul nu mi-a făcut impresie așa mișcătoare, ca și frații de suferințe, cu cari am împărțit amarul temniței și pustiul pribegiei. M'a mișcat revederea Drului Zaharie Muntean

din Alba-Iulia și a părintelui Modroiu, pe cari de atâtea ori i-am privit cu jale în curtea temniței din Cluj, Sermanii frați, erau dintre cei „16“, cari au suferit peste trei ani de zile cea mai crâncenă temniță, purtând un an și jumătate teama osândeii la moarte, iar un alt an și jumătate însași greutatea acestei celei mai grozave osânde...

Și acum iată îi revăd, tari și veseli, ca niște triumfători. Au învins în cel mai crâncen războiu al suferințelor.

Am revăzut apoi mulți frați de exil, cu cari am împărțit în curs de 9 luni dururile și durerile unei pribegii de pe marile lacului „Fertő“...

Ne-am îmbrățoșat cu lacrimi în ochi. Pare că ne-am fi trezit dintr'un lung vis urit și înfiorător, la o realitate atât de frumoasă, ca și care nici în visurile noastre cele mai fericite, n'am putut visa.

S'a sfârșit cu temnița și cu exilul; zorește ziua libertății și a înfrățirii tuturor celor de un neam și de o lege.

Dr. E. Dăianu.

Plecarea trenurilor după adunare:

Ora 3 d. a. Blaj—Brașov
 „ 3³⁰ „ „ Teiuș—Cluj—Orade
 „ 5 „ „ Vinț—Sibiu,
 „ 5³⁰ „ „ Arad—Budapesta
 „ 6 „ „ Lugoj—Banat
 „ 3 „ „ Zlatna—Ardud
 „ 3³⁰ „ „ Zlatna—Ardud.

Călătorii sunt rugați și provocați să plece numai cu trenurile, cari corăspund cu localitatea proprie, ca să se încunjure orice înbulzeală fără rost. La gară călătorii au permisiune să se prezinte numai cu 30 minute înainte de plecarea trenului propriu.

Comitetul Național Român.

ȘTIRI.

* Frații Bucovineni încă ne fac onoare cu prezența lor. A sosit o deputațiune mai mare condusă de dl Alecu Procopovici.

* Dela Iași au sosit General Leonte dd. Ion Păucescu, fost deputat, Tilică Ioanid, fost deputat, apoi ardelenii Gh. Pop, Iosif Schiopu, Eugen Goga ziaristi și V. C. Osvadă.

Din Basarabia au sosit să asiste la actul însemnat al adunării dd. Pantilimon Halipa, vicepreședintele Sfatului țării, directorul ziarului „Cuvânt Moldovenesc“ și Grigore Cazacu deputat în Sfatul țării.

— Primăria orașului a fost preluată din partea comandamentului român. Pe fația edificiului falfăie stindardul românesc. Șeful primăriei și al poliției: locotenent Ovidiu Gritta.

— Legionarii Blajului au sosit Vineri după amiază, conduși de comandantul lor capitaniul Ion Munteanu cu mai mulți ofițeri.

Sunt admirabil echipați. Blajul, unul dintre celea dintâi centre organizate, poate fi mândru de legionarii săi.

— Locotenentul Ovidiu Gritta un om minunat. A cutriat satele de peste Murăș cătră Secaș, Ohaba, Henig, Hăpria, Straja, apoi Bucerdea și altele, a vorbit poporului cu o însuflețire de arhanghel român și s'a reîntors la Alba-Iulia cu 120 de feciori, din cari a alcătuit o minunată companie, cari sunt gata să facă orice la comanda bravului locotenent. Cu acești feciori a făcut rânduială în multe comune, a potolit patimi răscolite și a pacificat; cu cuvântul și cu însuflețirea. Omică armată de elită, ca și care mai rar. Stă în slujba celui mai curat și mai sublim ideal național. Locotenentul Gritta este șeful poliției și al primăriei.

* — Vin moșii dela Abrud! Vineri, pe la oarele 10 noaptea, peste piața orașului, vin în rânduri de câte patru, mândrii moși în sumane albe înarmați complet, moșii dela Abrud, Șireag fără sfârșit; parcă vezi munteni lu Horia reînviați. Vin aclamând însuflețiti, toți cu căciulile împănate de treicolor și parcă nu se mai ispravesc. Se pierd în întunerecul nopții, un batalion eroic din viitoarea noastră armată.

— Până ieri pe fruntea cetății Alba-Iulia erau doană steaguri: al nostru și al stăpânitorilor de ieri. Vineri dimineața steagul din urmă a dispărut dinpreună cu cei câțiva gardiști unguri cari faceau paza porții celei mari. Astăzi flutura singur stăpânitor steagul nostru... Se fluture el singur pe veci, cum sângele atâtor stramoși o cere de veacuri.

— Țara Bârsei. Acest colț puternic al românismului, care avuse mai mult de suferit în urma voinței divine că idealul unități naționale se intrupează azi și nu cu doi ani înainte — s'a prezentat impunător. Delegații oaspeții în număr de peste 200 sub conducerea protopresbiterului Dr Vasile Safu au sosit Vineri seara. În gara Teiuș s'au întrunit cu legiunea română din Sibiu și lumea românească de pe valea Murășului. Fericirea care schintează în ochii tuturor nu se exprima în multe cuvinte. Sentimentul e prea puternic și prea sfânt. Într'un moment dat însă „Pe al nostru steag e scris Unire“ a izbucnit spontan din peptul multimei întregi iar valul arcordurilor mărețe lovia tavanul înalt al gării. Duhul sfânt parcă se coborise de asupra noastră a tuturor.

— Convocare. Albiturienții din anii 1906—1908. ai școlii comerciale române din Brașov sunt rugați a se anunța luni, în 2 crt., la 10 ore a. m. la masa ofițerilor „Legiunii Române de Alba-Iulia“, (cetate, strada Valeria).

— Comandant suprem al trupelor românești pentru păstrarea ordinii în ziua adunării este d. Căpitan Florian Medrea comandantul Legiunii de Alba-Iulia. Trupele au următoarea împărțire: Grupa I, orasul, subcomanda sublocotenentului Gritta. Grupa II, cetatea, comd. Căpitan Smeu. Grupa III, Câmpul lui Horia, comand. Căpitan Nicolescu.

— Plecarea cătră casă trebuie să se facă în chipul următor: 1. Reîntoarcerea prin cetate este permisă numai membrilor constituantei, apoi acelor persoane, cari sunt înceartirite în oraș și comunelor cari, spre casă, au să treacă peste podul dela Drâmbar. 2. Comunele cercurilor Abrud, Aiud, Blaj, Ighiu, Teiuș, ocolesc cetatea și se reîntorc pe drumul de țară cătră Zlatna sau Teiuș. 3. Comunele din cercurile Vinț, Șebeș, Mercurea și Orăștie, ocolesc cetatea și trec deadreptul podul Murășului la Portoș.

Această gazetă s'a făcut la repezeală; zilele mari de acum nu dau zăgaz coardeiului să și implinească datoria lui de cronicar. Am însemnat ce s'a putut. E datoria zilelor viitoare să facă istoricul acestor vremi mari.